

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

PRIMACOL®

SEKTION 1. IDENTIFIKATION AF STOFFET/BLANDINGEN OG AF SELSKABET/VIRKSOMHEDEN

1.1 Produktidentifikator

Produktnavn: Frådsten

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anvendelse: Produkt til indendørs vægdekoration

Frarådet brug: Ikke specificeret.

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Leverandør: Primacol Danmark ApS
Teglvænget 23
7400 Herning
Tlf.: +45 60 21 25 85

1.4 Nødtelefon

24-timers-nødtelefon: Bispebjerg Hospitals giftlinje: 82 12 12 12.

SEKTION 2. FAREIDENTIFIKATION

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Øjenskade. 1 H318, Hudirritation. 2 H315
Forårsager alvorlig øjenskade. Forårsager hudirritation.

2.2 Mærkningselementer

farepiktogram(mer) og signalord

Farlig

Mærkning af stoffer på etiketten

Ingen.

Faresætninger

H315 Forårsager hudirritation.

H318 Forårsager alvorlig øjenskade.

Sikkerhedssætninger

P102 Opbevares utilgængeligt for børn.

P280 Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse.

P302+P352 VED KONTAKT MED HUDEN: Vask med rigeligt vand.

P332+P313 Ved hudirritation: Søg lægehjælp.

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.

P310 Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.

2.3 Andre farer

Produktets komponenter opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

PRIMACOL®

SEKTION 3. KOMPOSITION/INGREDIENSINFORMATION

3.1 Stoffer

Ikke relevant.

3.2 Blandinger

Blanding af mineralfyldstoffer, calciumhydroxid, modificerende materialer, ikke organiske pigmenter, vand.

CAS-nummer: 471-34-1 EF-nummer: 207-439-9 Index-nummer: - Registreringsnummer: -	<u>calciumcarbonat</u> stoffet er ikke klassificeret som farligt	60-70%
CAS-nummer: 1305-62-0 EF-nummer: 215-137-3 Index-nummer: - Registreringsnummer: 01-2119475151-45-0071	<u>calciumdihydroxid</u> Hudirritation 2 H315, Øjenskade 1 H318, STOT SE. 3 H335	10-16%

Den fulde ordlyd af H-sætninger findes i punkt 16 i sikkerhedsdatabladet.

SEKTION 4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding: Før personen ud i frisk luft. Hold den tilskadekomne varm. Hvis der konstateres symptomer, skal der søges lægehjælp.

Indtagelse: Skyl munden grundigt. Giv ikke personen mad eller drikke, hvis denne ikke er bevidst. Ring omgående til en læge, og fremvis etiketten eller emballagen.

Øjenkontakt: Det forurenede øje skylles grundigt med vand i omkring 15 minutter med åbne øjenlåg. Undgå stærk vandstrøm - risiko for beskadigelse af hornhinden. Hvis der konstateres symptomer, skal der søges lægehjælp. Beskyt det ikke-irriterede øje, fjern eventuelle kontaktlinser.

Hudkontakt: udsatte hudpartier vaskes grundigt med vand. Anvend ikke fortyndere. Ved hudirritation skal der søges lægehjælp.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Symptomer fremkaldt af for stor påvirkning

Indånding: en høj koncentration af damp fra produktet kan medføre irritation af åndedrættet.

Indtagelse: mavesmerter, kvalme, opkastning.

Hudkontakt: rødme, brændende fornemmelse, irritation.

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

Øjenkontakt: rødme, tåreflåd, brændende fornemmelse, risiko for alvorlig øjenskade.

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Det er lægen som beslutter om videre behandling er påkrævet efter en grundig vurdering af skadelidtes tilstand. Symptomatisk behandling.

PRIMACOL®

SEKTION 5. BRANDBEKÆMPELSE

5.1 Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler:

Ikke brændbar. Anvend relevante slukningsmidler, såfremt der opstår brand i nærheden, fx: pulverslukker, skumslukker, CO₂ slukker, vand eller andet. I tilfælde af brand kan det blandes med vand. Alle almindelige slukningsmidler kan anvendes.

Uegnede slukningsmidler: Ingen kendte.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Under brand kan der opstå skadelige gasser (CO, CO₂). Det kan ikke udelukkes, at der også opstår andre farlige gasser.

5.3 Anvisninger for brandmandskab

Personlig beskyttelse typisk i tilfælde af brand. Gå ikke ind på brandområdet uden passende kemisk-resistent tøj og åndedrætsværn med uafhængig luftforsyning.

SEKTION 6. FORHOLDSREGLER VED UTILSIGTET UDSLIP

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Begræns adgang for udenforstående fra området, indtil rengøring er fuldført. I tilfælde af store udslip, isoler det udsatte område. Undgå direkte kontakt med udløbende produkt. Brug personlige værnemidler. Sørg for, at udslippet fjernes af uddannet personale.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Såfremt en betydelig mængde af præparatet løber ud, sikres områder som ved havari med henblik på at minimere forgiftning af undergrund samt overflade- og grundvand. Kloakkanalerne sikres, sørg for at blandingen ikke kommer ned i disse. Underret de relevante beredskabstjenester.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Udløbet produkt opsamles ved hjælp af skovle eller andre redskaber, hvorefter det anbringes i en lukket beholder. Indsamlet stof behandles som affald. Rens forurenede områder med vand.

6.4 Henvisning til andre punkter

Risikokontrolmetoder og hvordan man skal behandle produktet er beskrevet i sektionerne 8. Informationer om affaldsbehandling se punkt 13.

SEKTION 7. HÅNTERING OG OPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

Blandingen skal bruges i henhold til almindelige regler om beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed. Undgå kontakt med hud og øjne. Vask hænder før pausen og efter håndtering. Opbevar ikke brugte beholdere tæt lukkede.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevares kun i originale, tætlukkede emballager på et tørt, lukket og godt ventileret sted. Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer. De beholdere, som har været åbnet, bør igen lukkes tæt og opbevares i opret position, som forhindrer afløb.

7.3 Særlige anvendelser

Ingen oplysninger om andre anvendelser end dem, der nævnes i punkt 1.2.

PRIMACOL®

SEKTION 8. EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

8.1 Kontrolparametre

Navn på stoffet	CAS	ppm	mg/m ³	Anm.
Calciumhydroxid, respirabel fraktion	1305-62-0	-	1	E

E betyder, at stoffet har en EF-grænseværdi.

Bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer BEK nr 655 af 31/05/2018 Gældende.

Anbefalede målingsprocedurer

Der skal anvendes overvågningsprocedurer for koncentration af farlige indholdsstoffer i luften og kontrolprocedurer for luftkvalitet for erhvervsmæssig eksponering - såfremt de er tilgængelige og begrundede på den givne arbejdsplads – i overensstemmelse med nationale og EU-normer.

8.2 Eksponeringskontrol

Overhold almindelige regler for sikkerhed og sundhed. Undgå kontakt med hud og øjne. På arbejdspladsen skal der sikres lokal udsugningsventilation og generel ventilation. I nærheden af arbejdsstedet skal der være installeret vaskeudstyr til øjenskyll.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Sørg for tilstrækkelig ventilation på arbejdspladsen med produktet. Brug personlige værnemidler (undersektion 8.2).

Personlige værnemidler:

Beskyttelse af øjne

Brug tætte beskyttelsesbriller.

Beskyttelse af hud

Anvend kemikalieresistente beskyttelseshandsker. Anbefalet materiale til handsker: nitrilgummi. Ved kortvarig eksponering brug beskyttelseshandsker med beskyttelsesniveau 2 eller højere (gennembrudstid > 30 min). Ved langvarig eksponering brug beskyttelseshandsker med beskyttelsesniveau 6 (gennembrudstid > 480 min). Brug beskyttelsestøj.

Åndedrætsværn

I tilfælde af at der opstår luftforurening med partikler i en koncentration, som overstiger den normerede mængde, anvendes filtrerende udstyr, som er udvalgt på baggrund af den konkrete overskridelse af grænseværdierne (P1/anvendes ved en partikelkoncentration, som ikke overstiger 4x NDS, P2/ anvendes ved

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

en partikkelkoncentration, som ikke overstiger 10xNDS, P3/ anvendes ved en partikkelkoncentration, som ikke overstiger 30x NDS).

Personlige værnemidler skal opfylde kravene i forordning (EU) 2016/425 (med senere ændringer). Arbejdsgiveren sikrer personlige værnemidler som er egnede til de udførte opgaver og opfylder nødvendige kvalitetskrav, herunder vedligeholdelse og rengøring.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Undgå udledning af blandingen til grundvand, kloak, spildevand eller jord.

PRIMACOL®

SEKTION 9. FYSISKE OG KEMISKE EGENSKABER

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform:	faststof
Lugt:	karakteristisk
Lugttærskel:	ikke relevant
pH:	>12
Smeltepunkt/frysepunkt:	ikke bestemt
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval:	ikke bestemt
Flammepunkt:	ikke bestemt
Fordampningshastighed:	ikke bestemt
Antændelighed (fast stof, luftart):	ikke brændbar
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser:	ikke relevant
Damptryk (20 °C):	ikke relevant
Dampmassefylde:	ikke bestemt
Massefylde (20 °C):	ikke bestemt
Opløselighed:	delvis opløselig i vand
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand:	ikke bestemt
Selvantændelsestemperatur:	ikke bestemt
Dekomponeringstemperatur:	ikke bestemt
Eksplosive egenskaber:	ingen
Oxiderende egenskaber:	ingen
Viskositet:	ikke bestemt

9.2 Andre oplysninger

Ingen data.

SEKTION 10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

Reaktivt produkt. Farlig polymerisering forekommer ikke.

10.2 Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt under normale betingelser.

10.3 Risiko for farlige reaktioner

Produktet reagerer med syrer ved udsondring af kuldioxid.

10.4 Forhold, der skal undgås

Undgå direkte sollys. Beskyt mod opvarmning. Undgå fugt.

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

10.5 Materialer, der skal undgås

Stærke syrer, stærke oxidanter.

10.6 Farlige nedbrydningsprodukter

Ingen data.

SEKTION 11. INFORMATION OM TOKSIKOLOGISKE EFFECTER

11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger

Oplysninger om akutte og/eller forsinkede virkninger efter eksponering blev fastlagt på grundlag af oplysninger om produktklassificering og/eller toksikologiske undersøgelser såvel producentens viden og erfaring.

akut toksicitet

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

hudætsning/-irritation

Forårsager hudirritation.

alvorlig øjenskade/øjenirritation

Risiko for alvorlig øjenskade.

respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

kimcellemutagenicitet

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

carcinogenicitet

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

reproduktionstoksicitet

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

enkel STOT-eksponering

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

gentagne STOT-eksponeringer

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

aspirationsfare

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

SEKTION 12. ØKOLOGISKE OPLYSNINGER

12.1 Toksicitet

Blanding

I tilfælde af at en stor mængde ikke-fortyndede produkter kommer i vandet, kan disse på grund af den ændrede pH-værdi være skadelige for vandorganismerne.

Komponenter

calciumdihydroxid

Toksicitet over for fisk:

LC50 (96h): 50,6 mg/l (ferskvandsfisk)

LC50 (96h): 457 mg/l (saltvandsfisk)

Giftighed for hvirvelløse vanddyr:

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

EC50 (48h):	49,1 mg/l (hvirvelløse ferskvands)
EC50 (48h):	158 mg/l (hvirvelløse saltvands)
Giftig langtidsindvirken på vandplanter:	
EC50 (72h):	185,57 mg/l (ferskvandsalger)
NOEC (72h) :	48 mg/l (ferskvandsalger)
Giftighed for dafnier og andre hvirvelløse vanddyr:	
NOEC (14d):	32 mg/l (hvirvelløse saltvandsdyr)
Giftighed for organismer, som lever i jordbunden:	
EC10/LC10 lub NOEC:	2000mg/kg jord tørvægt
EC10/LC10 eller NOEC:	12000mg/kg jord tørvægt

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Ingen data for produktet.

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Ingen data for produktet.

12.4 Mobilitet i jord

Produkt med lav mobilitet i jordbunden og i vandmiljøer.

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produktets komponenter opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

12.6 Andre negative virkninger

Ingen data.

SEKTION 13. BORTSKAFFELSE

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Bortskaffelsesmetoder for blandingen: bortskaffes i overensstemmelse med de gældende regler. Undgå udledning til kloak. Rester må opbevares i originalemballager. Affaldskode fastsættes i stedet, hvor affaldet genereres.

Bortskaffelsesmetoder for brugt emballage: beholdere som er tilsmudset af produktrester behandles på samme måde som selve produktet. Emballageaffald genbruges / genvindes / bortskaffes i overensstemmelse med de gældende regler. Kun helt tømme emballager kan genbruges.

Gældende lovgivning: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF med ændringer.; Europa-Parlamentet og Raadets direktiv 94/62/EF med ændringer.

SEKTION 14. TRANSPORTOPLYSNINGER

14.1 UN-nummer

Ikke relevant - produktet er ikke farligt ifølge de internationale og nationale forskrifter om transport.

14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)

Ikke relevant.

14.3 Transportfareklasse(r)

Ikke relevant.

14.4 Emballagegruppe

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

Ikke relevant.

14.5 Miljøfarer

Ikke relevant.

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Ikke relevant.

14.7 Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL og IBC-koden

Ikke relevant.

SEKTION 15. OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Kommissionens forordning (EU) nr. 2015/830 af 28. maj 2015 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH) (EØS-relevant tekst).

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (med ændringer).
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (EUT L 353 af den 31.12.2008), med senere ændringer (EUT L 235 af den 5.9.2009) (med ændringer).
Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (med ændringer).

Europa-Parlamentet og Raadets direktiv 94/62/EF af 20. december 1994 om emballage og emballageaffald (med ændringer).

Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2016/425 af 9. marts 2016 om personlige værnemidler og om ophævelse af Rådets direktiv 89/686/EØF

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Kemikaliesikkerhedsvurdering for blandingen er ikke påkrævet.

SEKTION 16. ANDRE OPLYSNINGER

Forklaring til H-sætninger i punkt 3:

H301	Giftig ved indtagelse.
H302	Farlig ved indtagelse.
H311	Giftig ved hudkontakt.
H314	Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.
H315	Forårsager hudirritation.
H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H318	Forårsager alvorlig øjenskade.
H330	Livsfarlig ved indånding.
H331	Giftig ved indånding.
H400	Meget giftig for vandlevende organismer.

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til forordningen (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og (EU) nr. 2015/830

Frådsten

Version 1.0

Udarbejdet: 19.02.2019

- H410 Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.
H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Forklaring af forkortelser og akronymer

- Acute Tox. 2,3,4 Akut toksicitet, kategori 2,3,4
Skin Corr. 1B Hudætsning, kategori 1B
Eye Dam.1 Alvorlig øjenskade, kategori 1
Skin Sens. 1 Hudsensibilisering, kategori 1
Skin Irrit. 2 Hudirritation, kategori 2
Aquatic Acute 1 Farlig for vandmiljøet (akut), kategori 1
Aquatic Chronic 1 Farlig for vandmiljøet (kronisk), kategori 1
Aquatic Chronic 2 Farlig for vandmiljøet (kronisk), kategori 2
PBT Persistent bioakkumulerende giftig
vPvB Meget Persistent, meget bioakkumulerende
UN-nummer bruges til primær identificering af et stof, stofgruppe eller varegruppe ved transport af farligt gods.
ADR Europæisk konvention om international transport af farligt gods ad vej
IMO International Maritime Organization
RID Regler for transport af farligt gods på jernbanen
ADN Europæiske konvention om international transport af farligt gods ad indre vandveje
IMDG International Code of Maritime Dangerous Goods
ICAO International Civil Aviation Organisation

Ændringer:

-

Undervisning

Inden brugeren bruger produktet, skal han læse sikkerhedsregler ved håndtering af kemikalier, og især instrueres på arbejdspladsen.

Referencer til den vigtigste faglitteratur og de vigtigste datakilder

Dette sikkerhedsdatablad er udarbejdet på baggrund af oplysninger stillet til rådighed af producenten på baggrund af litteraturen, online databaser (f.eks. ECHA, TOXNET, COSING), viden og erfaring under hensyntagen til den aktuelt gældende lovgivning.

Yderligere oplysninger

- Udgivet dato: 26.02.2019
Udgave: 1.0/DA

Alle oplysninger og data i dette sikkerhedsdatablad vedrører kun de specifikke produkttegenskaber. Tekniske data i dette sikkerhedsdatablad er givet i god tro og i henhold til vores laboratoriekendskab. Disse oplysninger gives uden garanti, hvis dette produkt er uden for vores kontrol. SDS er hverken et kvalitetscertifikat for produktet eller et tilbud. Fabrikanten er ikke ansvarlig for ukorrekt brug af oplysninger indeholdt i dette sikkerhedsdatablad og for eventuelle konsekvenser.

PRIMACOL®

